

Nr 2

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1970/71 inom justitiedepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

(3:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Andra huvudtiteln

Justitiedepartementet m. m.

1. Statsrådsberedningen m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 4, framlagda förslag (punkterna A 1—A 9, s. 5—11 i utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden för den 2 januari 1970) och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats inrätta en tjänst som byråchef i Cr 2 hos JK,
2. att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar
 - a. till *Statsrådsberedningen* ett förslagsanslag av 2 712 000 kr.,
 - b. till *Justitiedepartementet* ett förslagsanslag av 11 207 000 kr.,
 - c. till *Svensk författningssamling* ett förslagsanslag av 650 000 kr.,
 - d. till *Justitiekanslern* ett förslagsanslag av 916 000 kr.,
 - e. till *Lagberedningen* ett reservationsanslag av 741 000 kr.,
 - f. till *Fideikommissnämnden* ett reservationsanslag av 99 000 kr.,
 - g. till *Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter* ett förslagsanslag av 50 000 kr.,
 - h. till *Kommittéer m. m.* ett reservationsanslag av 8 600 000 kr.,
 - i. till *Centralnämnden för fastighetsdata* ett reservationsanslag av 5 250 000 kr.

2. Efterutbildning inom justitiedepartementets verksamhetsområde. Kungl. Maj:t har (punkten A 10, s. 11) föreslagit riksdagen att under nämnda anslagsrubrik för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de likalydande motionerna I: 79 av herr Tistad och II: 148 av herr Andersson i Örebro m. fl. vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte giva till känna vad i motionerna anförts beträffande anslaget under andra huvudtiteln punkt A 10 Efterutbildning inom justitiedepartementets verksamhetsområde.

Utskottet. Förslaget i motionerna innefattar ett förordande av bidrag till nämndemannaföreningarnas kurs- och upplysningsverksamhet. Motsvarande förslag har förts fram och behandlats av utskottet även vid 1967, 1968 och 1969 års riksdagar. Med hänvisning till utskottets tidigare och av motionärerna åberopade uttalanden får utskottet avstyrka bifall till motionerna.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Efterutbildning inom justitiedepartementets verksamhetsområde* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 300 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 79 och II: 148.

3. Extra utgifter. Kungl. Maj:t har (punkten A 11, s. 12) föreslagit riksdagen att under nämnda anslagsrubrik för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 635 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 181 av herrar Björk och Hjorth samt II: 213 av fru Dahl m. fl. har hemställt att riksdagen måtte besluta om ett anslag på 10 000 kr. till Förbundet för religionsfrihet för utgivning och spridning av tryckt vägledning angående borgerliga begravningars anordnande.

Utskottet. Som motionärerna anført föreligger behov av åtgärder för att bl. a. genom råd och anvisningar bereda dem som önskar anordna begravning utan religiösa inslag möjlighet att förverkliga sin önskan. Åtgärder i sådant syfte får närmast anses som ett allmänt kommunalt intresse och ligger också inom den kommunala befogenheten.

Allmänna anvisningar av den typ motionärerna visat på och som inte skapar en ny ritualbildning kan med god utformning ha ett betydande värde i angivet syfte. Enligt utskottets mening bör Kungl. Maj:t ha möjlighet att för sådant ändamål lämna bidrag även av statsmedel i den mån så erfordras. Föreslagen anslagsanvisning bör dock inte komma i fråga.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen i anledning av motionerna I: 181 och II: 213 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anført,

2. att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 635 000 kr.

Polisväsendet

4. Rikspolisstyrelsen. Kungl. Maj:t har (punkten B 1, s. 15—19) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att hos rikspolisstyrelsen inrätta en extra ordinarie tjänst för chef för avdelning och en extra ordinarie tjänst för chef för byrå,

2. till Rikspolisstyrelsen för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 44 100 000 kr. varav 3 900 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat motionen II: 540 av herr Martinsson m. fl., vari hemställt

1. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av 1964 års lag om polisenämnder att personalens organisationer blir företrädda i nämnderna, samt

2. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär sådan översyn av polisväsendets organisation att polisenämnderna kan förses med kanslier samt att möjlighet beredes polisenämnderna att bedriva informationsverksamhet.

Utskottet. Anledning till erinran finns inte mot de förordade organisationsändringarna.

I fråga om medel för personal vid polisskolan i Ulriksdal hänvisar utskottet till sitt ställningstagande i utlåtandet nr 21.

Enligt vad utskottet erfarit har Kungl. Maj:t till 1967 års polisutredning för beaktande överlämnat en skrivelse angående översyn av polisenämndernas kompetens, arbetsformer och ekonomiska resurser i syfte att förbättra relationerna mellan polis och allmänhet. Mot bakgrund därav finner utskottet inte anledning tillstyrka förslaget i motionen II: 540 om personalrepresentation i polisenämnd och viss översyn av polisväsendets organisation. Motionen bör överlämnas till polisutredningen.

Härtill anknytande frågor behandlas i första lagutskottets utlåtande nr 9.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen

- a. bemyndigar Kungl. Maj:t att hos rikspolisstyrelsen inrätta en extra ordinarie tjänst för chef för avdelning och en extra ordinarie tjänst för chef för byrå,

- b. till *Rikspolisstyrelsen* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 44 100 000 kr., varav 3 900 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

2. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att motionen II: 540 överlämnas till 1967 års polisutredning.

5. **Polisverket: Inköp av motorfordon m. m.** Kungl. Maj:t har (punkten B 2, s. 19—21) föreslagit riksdagen att

1. medge att, enligt vad som förordats i statsrådsprotokollet, beställningar får läggas ut till ett värde av högst 9 500 000 kr., att betalas med början tidigast under budgetåret 1971/72,

2. till Polisverket: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 31 600 000 kr., varav 18 150 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat

dels de likalydande motionerna I: 697 av herr Svanström samt II: 757 av herrar Glimmér och Polstam vari hemställt att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag till utbyggnad av sjöpolisverksamheten i våra kust- och sjöområden,

dels de likalydande motionerna I: 656 av herrar Helén och Bengtson samt II: 763 av herrar Hedlund och Gustafson i Göteborg i vad avser hemställa att riksdagen måtte besluta att medge en ökning utöver vad departementschefen föreslagit av anslaget B 2 Polisverket: Inköp av motorfordon m. m. med 1 150 000 kr. avsedd för inköp av två nya helikoptrar.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär att medel anvisas såväl för nyinköp i anledning av förordade nya tjänster som för en fortsatt teknisk upprustning.

Motionsförslaget att som en del av en förordad förstärkning av trafikövervakningen anvisa medel även för inköp av två helikoptrar kan utskottet inte biträda. Prioriteringarna inom polissektorn får tills vidare sätta en i och för sig delvis angelägen ökning i andra hand. Ytterligare medel har också föreslagits för förhyrning av flygplan och helikoptrar.

Förslaget beträffande sjöpolisverksamheten går i huvudsak ut från behovet av ytterligare polisbåtar. Enligt utskottets mening får även denna verksamhet byggas ut i den takt prioriteringssynpunkterna medger. Någon riksdagens åtgärd är inte erforderlig.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att, enligt vad som förordats i statsrådsprotokollet, beställningar får läggas ut till ett värde av högst 9 500 000 kr., att betalas med början tidigast under budgetåret 1971/72,

2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 656 och II: 763, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Polisverket: Inköp av motorfordon m. m.* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 31 600 000 kr., varav 18 150 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

3. att riksdagen avslår motionerna I: 697 och II: 757.

6. **Polisverket: Underhåll och drift av motorfordon m. m.** Kungl. Maj:t har (punkten B 3, s. 22 och 23) föreslagit riksdagen att till Polisverket: Underhåll och drift av motorfordon m. m. för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 44 600 000 kr., varav 28 470 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de likalydande motionerna I: 656 av herrar Helén och Bengtson samt II: 763 av herrar Hedlund och Gustafson i Göteborg i vad avser hemställan att riksdagen måtte medge en ökning av anslaget B 3 Polisverket: Underhåll och drift av motorfordon m. m. med ytterligare 600 000 kr. för drift av i motionerna för anskaffning förordade två nya helikoptrar.

Utskottet. Motionsförslaget avser medel för drift av två nya helikoptrar. Utskottet har under punkten 5 (s. 4—5) behandlat frågan om medel för denna anskaffning.

Med hänvisning till utskottets bedömning av medelsberäkningen under anslaget för inköp av motorfordon m. m. avstyrks motionerna.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 656 och II: 763, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Polisverket: Underhåll och drift av motorfordon m. m.* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 44 600 000 kr., varav 28 470 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

7. **Polisverket: Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av brott mot rikets säkerhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkten B 4, s. 23) föreslagit riksdagen att under nämnda anslagsrubrik för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 33 675 000 kr.

Utskottet, som lämnats en redogörelse för grunderna för anslagsberäkningen, hemställer

att riksdagen till *Polisverket: Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av brott mot rikets säkerhet m. m.* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 33 675 000 kr.

8. **Polisverket: Diverse utgifter.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten B 5, s. 23 och 24) och hemställer

att riksdagen till *Polisverket: Diverse utgifter* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

9. Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader. Kungl. Maj:t har (punkten B 6, s. 24—30) föreslagit riksdagen att under nämnda anslagsrubrik för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 818 250 000 kr., varav 188 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat

dels de likalydande motionerna I: 463 av herr Bohman m. fl. och II: 537 av herr Holmberg m. fl. i vad avser hemställan att riksdagen måtte till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 828 250 000 kr., varav 188 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

dels de likalydande motionerna I: 656 av herrar Helén och Bengtson samt II: 763 av herrar Hedlund och Gustafson i Göteborg i vad avser hemställan att riksdagen måtte besluta att medge en ökning av anslaget B 6 Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader med 2 750 000 kr. avsedd för ca 55 nya polistjänster för trafikövervakningsuppgifter,

dels de likalydande motionerna I: 473 av fru Segerstedt Wiberg och II: 546 av herr Thylén vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala det angelägna i att de nya polistjänsterna fördelas på ett sådant sätt att tillgången till polis i nybyggda stadsdelar kan tillgodoses.

Utskottet. Enighet föreligger om att polisens personella och materiella resurser bör ökas även nästa budgetår. Arbetstidsförkortningen och önskvärdheten att ytterligare nedbringa övertidstjänstgöringen måste beaktas. Stegningen av brottsbalksbrottens antal har för år 1969 brutits och bytts i en viss minskning. Samtidigt konstateras dock en fortsatt förskjutning mot grövre brottslighet.

Kungl. Maj:ts förslag öppnar möjlighet att inrätta 300 tjänster för polismän och att anställa ca 120 nya tjänstemän i övrigt, varav 80 för kvalificerade arbetsuppgifter som kan föras över från polispersonal. Av polismanstjänsterna beräknas 120 för den nya spaningsorganisation som förordas och som förutom allmän spaning skall anförtros brottspreventiva uppgifter. Av tjänsterna avses i övrigt 30 för övervakningstjänst, 30 för trafikövervakning, 20 för utredningsverksamhet samt 100 för vikariats- och förstärkningstjänstgöring.

I motioner har föreslagits anslagsökningar för att möjliggöra ytterligare personalförstärkningar. Motionerna I: 463 och II: 537 innefattar förslag att anvisa ytterligare 10 milj. kr. för att utöver Kungl. Maj:ts förslag inrätta 300 polismanstjänster och anställa 40 kvalificerade biträden. Fördelningen av polismanstjänsterna bör enligt motionerna ankomma på rikspolisstyrelsen med särskilt beaktande av storstädernas behov. I motionerna I: 656 och II: 763 föreslås en anslagshöjning utöver Kungl. Maj:ts förslag med 2,75

milj. kr. för att inrätta ytterligare ca 55 polismanstjänster för trafikövervakningsavgifter.

Polisens resurser har förstärkts de senaste åren samtidigt som ett intensivt rationaliseringsarbete pågått och fortsätter. Vid bedömningen av den erforderliga ökningen i fråga om personal måste hänsyn tas därtill. Kungl. Maj:ts förslag representerar sammantaget en prioritering av rättsväsendet och därinom polisväsendet som inom budgetsituationens ram måste anses tillfredsställande. Utskottet har därför inte funnit anledning att gå utöver detta förslag och avstyrker motionerna I: 463 och II: 537 samt I: 656 och II: 763 i här behandlade delar.

I motionerna I: 473 och II: 546 förordas ett riksdagens uttalande i fråga om fördelningen av nya polismanstjänster. Motsvarande fråga berörs indirekt i hemställan i motionerna I: 656 och II: 763.

Det ankommer på Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen av tjänsterna på polisdistrikt. Vad som redovisats i propositionen och anförts i de nämnda motionerna har inte gett utskottet anledning att förorda något riksdagens uttalande i detta ämne.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 463 och II: 537 samt I: 656 och II: 763, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 818 250 000 kr., varav 188 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 473 och II: 546.

10. **Lokala polisorganisationen: Utrustning.** Kungl. Maj:t har (punkten B 7, s. 30—32) föreslagit riksdagen att under nämnda anslagsrubrik för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 15 200 000 kr., varav 2 675 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de likalydande motionerna I: 463 av herr Bohman m. fl. och II: 537 av herr Holmberg m. fl. i vad avser hemställan att riksdagen måtte till Lokala polisorganisationen: Utrustning för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 15 700 000 kr., varav 2 675 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet. Den i motionerna föreslagna höjningen av anslaget utöver Kungl. Maj:ts förslag avser utrustning för den ytterligare personal som föreslagits i motionerna. Frågan om personalökningen har behandlats ovan under punkten 9 (s. 6—7).

Med hänvisning till vad utskottet sålunda hemställt i fråga om beräkning av medel för avlöningar m. m. inom polisverket avstyrks motionsförslaget.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 463 och II: 537, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Lokala polisorganisationen: Utrustning* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 15 200 000 kr., varav 2 675 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

11. Statens kriminaltekniska laboratorium. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten B 8, s. 32 och 33) och hemställer

att riksdagen till *Statens kriminaltekniska laboratorium* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 4 100 000 kr.

Åklagarväsendet

12. Riksåklagaren. Läns- och distriktsåklagarmyndigheterna. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 1—C 2, s. 34—36) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar

1. till *Riksåklagaren* ett förslagsanslag av 2 730 000 kr.,
2. till *Läns- och distriktsåklagarmyndigheterna* ett förslagsanslag av 64 437 000 kr.

Domstolarna

13. Högsta domstolen m. m. med flera anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna D 1—D 4, s. 38—42) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar

1. till *Högsta domstolen m. m.* ett förslagsanslag av 9 452 000 kr.,
2. till *Regeringsrätten* ett förslagsanslag av 3 884 000 kr.,
3. till *Regeringsrättens årsbok* ett förslagsanslag av 150 000 kr.,
4. till *Hovrätterna* ett förslagsanslag av 33 786 000 kr.

14. Underrätterna. Kungl. Maj:t har (punkten D 5, s. 42—56) såvitt nu är i fråga föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta de ordinarie tingsdomarljänster som förordats i statsrådsprotokollet,

2. till Underrätterna för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 161 567 000 kr.

Kungl. Maj:ts i övrigt under denna punkt framlagda förslag jämte motioner har behandlats i tredje lagutskottets utlåtande nr 8 och statsutskottets utlåtande nr 34.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta de ordinarie tingsdomartjänster som förordats i statsrådsprotokollet,
2. till *Underrätterna* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 161 567 000 kr.

15. **Ersättningar till nämndemän m. m. med flera anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna D 6—D 8, s. 56 och 57) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar

1. till *Ersättningar till nämndemän m. m.* ett förslagsanslag av 14 000 000 kr.,
2. till *Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet* ett reservationsanslag av 740 000 kr.,
3. till *Anskaffande av blanketter och fastighetsböcker m. m. för domstolsväsendet* ett förslagsanslag av 805 000 kr.

Rättegångsväsendet i allmänhet

16. **Ersättning åt domare, vittnen och parter m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 1—E 4, s. 58—63) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar

1. till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* ett förslagsanslag av 22 000 000 kr.,
2. till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* ett förslagsanslag av 13 800 000 kr.,
3. till *Understöd för utomprocessuell rättshjälp* ett förslagsanslag av 3 300 000 kr.,
4. till *Tornedalens rättshjälpsanstalt* ett förslagsanslag av 487 000 kr.

Kriminalvården

17. Kriminalvårdsstyrelsen. Kungl. Maj:t har (punkten F 1, s. 66—68) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta en tjänst i kriminalvårdsstyrelsen som överinspektör i Ce 1,
2. till Kriminalvårdsstyrelsen för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 16 742 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de likalydande motionerna I: 349 av herr Helén m. fl. och II: 391 av herr Gustafson i Göteborg m. fl. i vad avser hemställan

1. att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en parlamentarisk utredning om kriminalvårdens framtida utformning,
2. att riksdagen måtte under andra huvudtiteln, rubriken F 1. Kriminalvårdsstyrelsen, anvisa ett — i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag — med 225 264 kr. till 16 967 264 kr. förhöjt anslag för inrättande i styrelsen av ytterligare tre tjänster som byrådirektör och två tjänster som biträde, därav en kvalificerad tjänst.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär bl. a. att medel kan ställas till förfogande för fyra nya tjänster inom styrelsen. I motionerna I: 349 och II: 391 föreslås att medel anvisas för ytterligare fem tjänster att placeras enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Prioriteringen inom kriminalvårdssektorn enligt Kungl. Maj:ts förslag innebär att tonvikten i fråga om resursutbyggnaden har lagts på frivårdssidan. Även om motiv kan anföras för en ytterligare utbyggnad på också andra områden har utskottet inte funnit skäl till annat än att nu godta förslaget i propositionen och avstyrka det i fråga om målsättningen inte närmare specificerade motionsförslaget om ökat anslag.

I de nämnda motionerna återkommer även det av föregående års riksdag prövade förslaget om en parlamentarisk utredning om kriminalvårdens närmare utformning. Bland utredningens uppgifter skulle enligt motionerna ingå de principiella frågeställningarna om sanktioner, allmänprevention m. m. Motionärerna anför att det torde bli oundgängligt att även påföljdssystemet i brottsbalken omprövas.

Utskottet erinrade vid föregående års riksdag (SU 1969: 2, s. 15) om att huvudmålet för kriminalvårdens verksamhet, nämligen återanpassning i samhället, är fastlagt av statsmakterna. Motionärerna har erinrat om pågående utredningar. Avgörande steg har tagits för att planera det kriminologiska forskningsarbetet. Enligt utskottets mening föreligger inte heller nu erforderligt underlag för att initiera en föreslagen utredning som skulle omfatta hela påföljdssystemet. Med hänsyn härtill och till utskottets nämnda ut-

låtande till 1969 års riksdag avstyrker utskottet förslaget om en parlamentarisk utredning.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta en tjänst i kriminalvårdsstyrelsen som överinspektör i Ce 1,
2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 349 och II: 391, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Kriminalvårdsstyrelsen* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 16 742 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 349 och II: 391 i vad avser en parlamentarisk utredning.

18. Fångvårdsanstalterna. Kungl. Maj:t har (punkten F 2, s. 68—72) föreslagit riksdagen att till Fångvårdsanstalterna för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 228 986 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat

dels de likalydande motionerna I: 135 av fru Margit Lundblad m. fl. och II: 236 av herr Svenning m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte besluta att till kriminalvårdsstyrelsens förfogande ställa de medel som möjliggör att en i motionerna angiven försöksverksamhet vid fångvårdsanstalten i Malmö kan startas fr. o. m. den 6 juli 1970,

dels de likalydande motionerna I: 202 av herr Svenungsson m. fl. och II: 231 av herr Johansson i Skärstad m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte ställa medel till förfogande för inrättande av fyra nya tjänster som fångvårdspastor,

dels de förut nämnda motionerna I: 349 av herr Helén m. fl. och II: 391 av herr Gustafson i Göteborg m. fl. i vad avser hemställan

1. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer *dels* om uppdrag för kriminalvårdsstyrelsen att utreda och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till anläggningar av hemliknande karaktär för omkring ett hundratal internerade, vilka annars skulle vistas på vanlig fångvårdsanstalt, *dels* att lämpliga normer snarast fastställs för intagnas medinflytande i fångvårdsanstalternas verksamhet, *dels* att åt kriminalvårdsstyrelsen uppdrages att anordna försök med en omfördelning av behandlingstiden på anstalt, så att mera tid kan ägnas åt rent vårdmässiga aktiviteter,

2. att riksdagen måtte under andra huvudtiteln, rubriken F 2. Fångvårdsanstalterna anvisa ett — i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag — med 300 000 kr. förhöjt anslag om 229 286 000 kr. för att inrätta ytterligare fem tjänster som assistent (200 000 kr.) och ytterligare samarbetsorgan för idrotts- och bildningsverksamheten m. m. (100 000 kr.).

Utskottet. Anslagsberäkningen i propositionen ger utrymme för en ökning av personalen inom sektorn med 73 anställda, förutom att medel för den rättspsykiatriska verksamheten vid Härlandaanstalten nu ersatts av anslag inom socialdepartementets verksamhetsområde. Mot detta förslag ställs bl. a. förslaget i motionerna I: 349 och II: 391 att beräkna medel för ytterligare fem tjänster som assistent.

Motionärerna har erinrat om att under frivårdsanslaget beräknats medel för tjänster som tillfälligt kan komma att utnyttjas för att på fångvårdsanstalt bereda de intagnas frigivning. Enligt utskottets mening är ett sådant användande av tjänsterna väl i linje med önskemålen om att mjuka upp gränsen mellan anstaltsvård och frivård. Motionerna avstyrks i denna del.

I de nämnda motionerna har vidare yrkats en uppräknig av anslaget med 100 000 kr. för ytterligare samarbetsorgan för idrotts- och bildningsverksamheten. Med anledning av vad i motionerna anförts i detta sammanhang får utskottet stryka under att propositionsförslaget inte syftar till att föra samman de angivna samarbetsorganen för idrott och bildning med organen för arbetsmarknadsfrågor och facklig verksamhet. Utskottet har ingen erinran mot att utbyggnaden sker etappvis med början vid de större anstalterna. Motionsförslaget avstyrks även i denna del.

Förslaget i motionerna I: 202 och II: 231 om medelsanvisning för fyra nya tjänster som fångvårdspastor avstyrks. Avlöningsmedel beräknas nu för en tjänst som fångvårdspastor. Vidare beräknas uppdragsersättningar för arvode till präst inom svenska kyrkan, för bidrag till Frälsningsarmén och Sveriges frikyrkoråd för resesekreterare, för arvoden och ersättningar åt ledamöter i nämnder för den andliga vården, ersättning för förrättande av gudstjänst eller andaktsstund m. m. I och för sig talar inte heller belastnings-siffrorna på anslagsmedlen för ökat anslag.

Anslagsberäkningen berörs vidare av förslaget i motionerna I: 135 och II: 236 om medel för fortsatt försöksverksamhet vid Malmöanstalten. Enligt vad utskottet erfarit fortgår den påbörjade försöksverksamheten i mindre skala. Utskottet har anledning utgå från att kriminalvårdsstyrelsen i ett mer allmänt sammanhang tar upp de i motionerna berörda och väsentliga frågorna till behandling. I sammanhanget bör också erinras om anstaltsbehandlingskommitténs arbete. Någon särskild medelsanvisning bör dock nu inte komma i fråga.

I de förut nämnda motionerna I: 349 och II: 391 har vidare förordats att riksdagen hos Kungl. Maj:t påkallar vissa utredningar och initiativ om anstaltsvården.

Enligt utskottets bedömande är någon riksdagens åtgärd inte erforderlig. De aktualiserade frågorna är föremål för löpande beaktande och omfattas till större delen av pågående utredningsarbete.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt

med avslag å motionerna I: 135 och II: 236, I: 202 och II: 231 samt I: 349 och II: 391, de två sistnämnda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Fångvårdsanstalterna* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 228 986 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 349 och II: 391 såvitt nu är i fråga och i den mån de ej behandlats under 1.

19. **Frivården.** Kungl. Maj:t har (punkten F 3, s. 72—74) föreslagit riksdagen att till Frivården för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 39 485 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat

dels de förut nämnda likalydande motionerna I: 349 av herr Helén m. fl. och II: 391 av herr Gustafson i Göteborg m. fl. i vad avser hemställan att riksdagen uttalar sig för att i riktlinjerna för den föreslagna försöksverksamheten inom skyddskonsulentdistriktet i Sundsvall skall upptas försök med en sådan uppdelning av arbetsuppgifterna mellan tjänstemän och lekmän att lekmännen mera blir kontaktmän och rådgivare än egentliga övervakare,

dels de likalydande motionerna I: 664 av fru Landberg m. fl. och II: 808 av herr Sörenson m. fl. vari hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om utredning och förslag dels rörande möjligheten att genom lån eller bidrag till insatslägenheter medverka till frigivna interners resocialisering, dels att riksdagen beaktar vad i motionerna anförts angående möjligheten till förbättrad yrkesutbildning för frigivna,

dels motionen I: 286 av herr Ernulf och fru Segerstedt Wiberg vari hemställts att riksdagen måtte bestämma anslaget under andra huvudtiteln, F 3, till frivården inom kriminalvården till 39 535 000 kr., varvid höjningen med 50 000 kr. i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag är avsedd till ökat stöd åt terapeutisk verksamhet, främst inom skyddskonsulentdistriktet i Göteborg och Borås.

Utskottet. Det av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet innebär en kraftig höjning som möjliggör en fortsatt utbyggnad av frivårdens allmänna resurser.

Den i motionen I: 286 föreslagna ytterligare ökningen av anslaget avstyrks av utskottet. I sammanhanget bör erinras om att ytterligare arvodesmedel beräknats för den socialmedicinska verksamheten.

Departementschefen har vidare anmält avsikten att inleda en försöksverksamhet i Sundsvallsdistriktet. Syftet är att få klarlagt i vilken utsträckning och på vilket sätt en förstärkning av vårdmöjligheterna kan komma att påverka rehabiliteringsresultatet. Försöken innebär bl. a. en betydande personell upprustning.

I motionerna I: 349 och II: 391 föreslås ett uttalande för att inom den an-

givna försöksverksamheten prövas en arbetsuppdelning mellan tjänstemän och lekmän så att lekmännen blir mer kontaktmän än övervakare.

Bland de skäl som utskottet anförde till föregående års riksdag mot en föreslagen anordning var att de förordade lekmännen i realiteten kom att fungera som tjänstemän. De hittillsvarande övervakaruppgifterna måste fullgöras på något sätt. I den mån det är möjligt att i kontaktverksamheten få ytterligare aktiv lekmanamedverkan från intresserade personer möter detta självfallet ingen invändning. Utskottet avstyrker ett riksdagens uttalande enligt hemställan i motionerna.

Förslaget om utredning m. m. i motionerna I: 664 och II: 808 ansluter delvis till vad som kan prövas i den nämnda försöksverksamheten där bostadsmöjligheterna i familjemiljö har tagits upp liksom arbets- och yrkesutbildningsfrågorna. Någon riksdagens åtgärd kan inte anses erforderlig.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen I: 286 till *Frivården* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 39 485 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 349 och II: 391 såvitt nu är i fråga,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 664 och II: 808.

20. Maskin- och verktygsutrustning m. m. med flera anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna F 4—F 7, s. 74—76) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar

1. till *Maskin- och verktygsutrustning m. m.* ett reservationsanslag av 1 450 000 kr.,
2. till *Engångsanskaffning av inventarier m. m.* ett reservationsanslag av 2 650 000 kr.,
3. till *Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.* ett reservationsanslag av 860 000 kr.,
4. till *Utbildning av personal m. fl.* ett reservationsanslag av 1 660 000 kr.

21. Kriminologisk forskning. Kungl. Maj:t har (punkten F 8, s. 76) föreslagit riksdagen att till Kriminologisk forskning för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de likalydande motionerna I: 463 av herr Bohman m. fl. och II: 537 av herr Holmberg m. fl. i vad avser hemställan att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att

kriminologisk forskning rörande allmänpreventionens betydelse snarast igångsättes och att erforderliga resurser härför ställs till förfogande.

Utskottet. 1969 års riksdag (SU 1969: 2, s. 24) behandlade ett motionsyrkande av samma innehåll som det i motionerna nu framförda. Utskottet ställde då förhoppningen att pågående arbete för forskningsplanering skulle kunna lämna underlag för en bedömning av möjliga och lämpliga åtgärder. Särskilda sakkunniga har därefter tillkallats för en systematisk forskningsplanering på kriminalvårdens område. Kungl. Maj:t har vidare begärt Nordiska rådets yttrande över frågan om ett utvidgat nordiskt kriminologiskt samarbete.

De sakkunniga har att i första hand ta upp mer närliggande projekt. Dessa bör dock efter hand kunna infogas i en vidare planering av forskningen inom kriminologin och angränsande fält. I detta sammanhang bör även de forskningskrav som framställts i motionerna prövas. Någon riksdagens åtgärd i fråga om en prioritering är nu inte lämplig. Hemställan i motionerna avstyrks därför.

Anledning finns inte till erinran mot medelsberäkningen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 463 och II: 537 såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen till *Kriminologisk forskning* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 400 000 kr.

22. **Frivillig kontaktverksamhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkten F 9, s. 77) föreslagit riksdagen att till Frivillig kontaktverksamhet m. m. för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 677 av fru Elvy Olsson och herr Lindblad samt II: 524 av herr Ahlmark m. fl. har hemställts att riksdagen under justitiehuvudtiteln måtte bevilja Riksförbundet för kriminalvårdens humanisering ett anslag om 100 000 kr. för budgetåret 1970/71.

Utskottet. Medelsberäkningen ansluter sig till 1969 års riksdags beslut. Medelsanvändningen har stått i överensstämmelse med intentionerna bakom detta beslut.

Utskottet har mot bakgrund bl. a. av de bidragsmöjligheter som stått till buds för den konkreta frivilliga kontaktverksamheten inte funnit anledning tillstyrka en särskild anslagsgivning för centrala organisatoriska åtgärder.

Utskottet hemställer

- att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 677 och II: 524 till *Frivillig kontaktverksamhet* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Diverse

23. Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m. med flera anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 1—G 3, s. 78 och 79) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar

1. till *Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.* ett reservationsanslag av 50 000 kr.,

2. till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område* ett förslagsanslag av 90 000 kr.,

3. till *Bidrag till Nordisk Domssamling* ett reservationsanslag av 24 000 kr.

24. Bidrag till politiska partier. Kungl. Maj:t har (punkten G 4, s. 79) såvitt nu är i fråga föreslagit riksdagen att till Bidrag till politiska partier för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 24 500 000 kr.

Kungl. Maj:ts i övrigt under denna punkt framlagda förslag behandlas i konstitutionsutskottets utlåtande nr 14.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat

dels de likalydande motionerna I: 291 av herr Richardson och II: 235 av herr Strömberg vari hemställts att statsbidraget till de politiska partierna ökas från föreslagna 70 000 kr. till 100 000 kr. per mandat och att erforderliga medel anslås,

dels de likalydande motionerna I: 476 av herr Wallmark m. fl. och II: 525 av herrar Björck i Nässjö och Fridolfsson i Stockholm, såvitt de ej angår grunderna för partistödet, vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av anslaget om bidrag till politiska partier beslutar godkänna vad i motionerna anförts i fråga om ändring av grunderna för bidrag till politiska partier,

dels de likalydande motionerna I: 687 av herr Harald Pettersson m. fl. samt II: 740 av herrar Boo och Larsson i Öskevik i vad avser hemställan att riksdagen beslutar att till Bidrag till politiska partier för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 25 200 000 kr.

Utskottet. Konstitutionsutskottet har i sitt utlåtande nr 14 bl. a. avstyrkt bifall till motionerna I: 476 och II: 525 samt I: 687 och II: 740 i vad avser ändrade grunder för bidrag. Med hänvisning därtill avstyrks motionerna även i vad de berör anslagsberäkningen.

Utskottet har inte funnit de i motionerna I: 291 och II: 235 anförda skälen böra föranleda tillstyrkan av hemställan i dessa motioner.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 291 och II: 235, I: 476 och II: 525 samt I: 687 och II: 740, de fyra sistnämnda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till politiska partier* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 24 500 000 kr.

25. Hyresnämnderna. Vissa kostnader i anledning av allmänna val. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 5—G 6, s. 80—82) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 anvisar

1. till *Hyresnämnderna* ett förslagsanslag av 11 665 000 kr.,
2. till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* ett förslagsanslag av 12 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Domänverket

26. Förvärv av jordbruksfastigheter för kriminalvården. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten I: Ju 1, s. 83) och hemställer

att riksdagen till *Förvärv av jordbruksfastigheter för kriminalvården* för budgetåret 1970/71 anvisar ett investeringsanslag av 1 000 kr.

Statens allmänna fastighetsfond

27. Polishus m. m. Kungl. Maj:t har (punkten II: Ju 1, s. 83—87) föreslagit riksdagen att till Polishus m. m. för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 45 000 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de likalydande motionerna I: 74 av herr Lindblad och II: 90 av herrar Jönsson i Ingemarsgården och Westberg i Ljusdal i vad avser hemställan att riksdagen avslår förslaget i statsverkspropositionen i vad avser investeringsanslag för flyttning av polisutbildning till Svea livgardes nuvarande lokaler.

Utskottet. Med hänvisning till riksdagens beslut om polisskolan i Ulriksdal (prop. 1970: 2, bil. 1, SU 21) och då anslagsberäkningen eller vad eljest anförts inte gett anledning till erinran hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 74 och II: 90, såvitt nu är i fråga, till *Polishus m. m.* för budgetåret 1970/71 anvisar ett investeringsanslag av 45 000 000 kr.

28. Renovering av byggnad för regeringsrätten. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten II: Ju 2, s. 87—89) och hemställer

att riksdagen till *Renovering av byggnad för regeringsrätten* för budgetåret 1970/71 anvisar ett investeringsanslag av 1 250 000 kr.

29. Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården. Kungl. Maj:t har (punkten II: Ju 3, s. 89—91) föreslagit riksdagen att till Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 5 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen I: 667 av herr Lindblad vari hemställts att riksdagen vid behandling av Kapitalbudgeten, Statens allmänna fastighetsfond, Ju: 3 Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården uttalar att en kursgård i Gruvberget vid Bollnäs bör kunna fylla ett väsentligt behov och att därför erforderliga personalresurser bör ställas till förfogande samtidigt som samarbete med lämpade organ i omgivningen betonas.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har inte gett anledning till erinran.

Anledning finns inte till tillstyrkan av motionen I: 667.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården* för budgetåret 1970/71 anvisar ett investeringsanslag av 5 000 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionen I: 667.

30. Nybyggnad i kvarteret Kronoberg i Stockholm. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten II: Ju 4, s. 91—92) och hemställer

att riksdagen till *Nybyggnad i kvarteret Kronoberg i Stockholm* för budgetåret 1970/71 anvisar ett investeringsanslag av 35 000 000 kr.

BEHANDLADE FRÅGOR

31. **Behandlade frågor.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag under punkten D 5 angående lokalhållningen för de allmänna underrätterna har utskottet yttrat sig i utlåtandet nr 34, varom utskottet här erinrar.

Stockholm den 10 mars 1970

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Bohman (m), Birger Andersson (s), Axel Andersson (fp), Rikard Svensson (s), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Per Jacobsson (fp), Bertil Petersson (s), Bengtson (cp), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Hjorth (s), Kaijser (m), Björk (s) och fru Elvy Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström (s), Almgren (s), Mellqvist (s), Nordstrandh (m), Bergman (s), Lindholm (s), Mattsson (cp), Alemyr (s), Fagerlund (s), fru Holmberg (s), herrar Andersson i Knäred (cp), Mundebo (fp), Elmstedt (cp), Wennerfors (m) och Eriksson i Arvika (fp).

Reservationer

1. vid *punkten 5* (Polisverket: Inköp av motorfordon m. m.) beträffande *medelsanvisningen* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Andersson i Knäred (cp), Mundebo (fp), Elmstedt (cp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Motionsförslaget att" och slutar med "och helikoptrar" bort ha följande lydelse:

"Som utvecklats i motionerna I: 656 och II: 763 kan det konstateras dels att antalet trafikolyckor tenderar att stiga och dels att en ökad trafikövervakning har påtagligt gynnsam effekt. Erfarenheterna har visat att helikoptern är ett utomordentligt hjälpmedel i en intensifierad trafikövervakning.

Medel bör därför anvisas enligt rikspolisstyrelsens anslagsframställning för inköp av ytterligare två helikoptrar.”

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

”2. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 656 och II: 763, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Polisverket: Inköp av motorfordon m. m.* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 32 750 000 kr., varav 19 300 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,”

2. vid *punkten 6* (Polisverket: Underhåll och drift av motorfordon m. m.) beträffande *medelsanvisningen* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Andersson i Knäred (cp), Mundebo (fp), Elmstedt (cp) och Eriksson i Arvika (fp) som — vid bifall till reservationen 1 — anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5 som börjar med ”Med hänvisning” och slutar med ”avstyrks motionerna” bort ha följande lydelse:

”Med hänvisning till utskottets bedömning av medelsberäkningen under anslaget för inköp av motorfordon m. m. bör anslaget räknas upp enligt förslaget i motionerna I: 656 och II: 763.”

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 656 och II: 763, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Polisverket: Underhåll och drift av motorfordon m. m.* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 45 200 000 kr., varav 29 070 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.”

3. vid *punkten 9* (Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader) beträffande *medelsberäkningen m. m.* av

a. herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Andersson i Knäred (cp), Mundebo (fp), Elmstedt (cp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med ”Polisens resurser” och slutar med ”behandlade delar” bort ha följande lydelse:

”Behovet av ytterligare polismanstjänster är väl dokumenterat. En noggrann prioritering av dessa behov är emellertid nödvändig. Vid en sådan bedömning får en ökning av resurserna för trafikövervakningen utöver Kungl. Maj:ts förslag anses så angelägen att den måste tillgodoses snarast möjligt. För detta talar i första hand kravet på att söka minska antalet mänskliga tragedier som trafikolycksfallen medför och även önskan att

nedbringa de stora kostnader som genom olyckorna drabbar de enskilda och samhället. Förslaget i motionerna I: 656 och II: 763 om en ytterligare uppräknig av anslaget med 2,75 milj. kr. måste anses innebära en godtagbar avvägning som gav utrymme för ytterligare 55—60 polismanstjänster för trafikövervakning. En ytterligare vidgning av anslaget kan f. n. inte tillstyrkas.”

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med ”Det ankommer” och slutar med ”detta ämne” bort ha följande lydelse:

”Det ankommer på Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen av tjänsterna på polisdistrikt. Utskottet förutsätter att därvid även beaktas de skäl som föranlett utskottet att förorda en ökad medelsanvisning. Något särskilt uttalande i anledning av motionerna I: 473 och II: 546 är inte erforderligt.”

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

”1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 463 och II: 537 samt med bifall till motionerna I: 656 och II: 763, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 821 000 000 kr., varav 190 950 000 kr. att avräknas mot automobilskatteleden,”

b. herrar Bohman (m), Kaijser (m), Nordstrandh (m) och Wennerfors (m) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med ”Polisens resurser” och slutar med ”behandlade delar” bort ha följande lydelse:

”Skälen för att öka polisens personella resurser utöver Kungl. Maj:ts förslag har väl dokumenterats i rikspolisstyrelsens anslagsframställning. Den påbörjade narkotikaaktionen har visat att ökade insatser får en snabb och direkt mätbar brottsförebyggande effekt. Möjligheterna att på denna väg och genom att förstärka utredningspersonalen fullfölja insatserna ökar förtroendet för rättsväsendets förmåga att skydda den enskilde. Den i motionerna I: 463 och II: 537 förordade anslagsökningen för att ge utrymme för ytterligare 300 polistjänster och 40 biträdestjänster kan inte motsvara de motiverade kraven på en effektiv personell utrustning. Som anförs i motionerna får den dock anses godtagbar med hänsyn till budgetläget. Utskottet tillstyrker att anslaget anvisas enligt beräkningen i de nämnda motionerna.”

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med ”Det ankommer” och slutar med ”detta ämne” bort ha följande lydelse:

”Det ankommer på Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen av tjänsterna på polisdistrikt. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t därvid även beaktar vad i motionerna I: 463 och II: 537 anförts om nödvändigheten att

beakta storstädernas behov. Vid sådant förhållande blir även syftet med motionerna I: 473 och II: 546 delvis tillgodosett.”

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

”1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 656 och II: 763 samt med bifall till motionerna I: 463 och II: 537, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 828 250 000 kr., varav 188 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,”

4. vid *punkten 10* (Lokala polisorganisationen: Utrustning) beträffande *medelsanvisningen* av herrar Bohman (m), Kaijser (m), Nordstrandh (m) och Wennerfors (m) som — vid bifall till reservationen 3 b — anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med ”Med hänvisning” och slutar med ”avstyrks motionsförslaget” bort ha följande lydelse:

”Med hänvisning till vad utskottet hemställt i fråga om medelsberäkning för ytterligare polismanstjänster m. m. bör anslaget räknas upp enligt förslaget i motionerna I: 463 och II: 537.”

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 463 och II: 537, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Lokala polisorganisationen: Utrustning* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 15 700 000 kr., varav 2 675 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.”

5. vid *punkten 17* (Kriminalvårdsstyrelsen)

a. beträffande *medelsanvisningen* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Mundebo (fp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 10 som börjar med ”Prioriteringen inom” och slutar med ”ökat anslag” bort ha följande lydelse:

”Kriminalvårdsstyrelsens möjligheter att leda en utveckling inom sitt område och lägga fram förslag till positiva lösningar är i mycket beroende av att styrelsen får tillgång till erforderlig personal. Den i motionerna I: 349 och II: 391 förordade ökningen för ytterligare fem tjänster är därför väl motiverad och får ses mot bakgrund även av verkets f. n. mycket stora arbetsbelastning. Motionsförslaget tillstyrkes därför.”

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

”2. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 349 och II: 391, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Kriminalvårdsstyrelsen* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 16 967 000 kr.,”

b. beträffande en *parlamentarisk utredning* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Andersson i Knäred (cp), Mundebo (fp), Elmstedt (cp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 10 börjar med ”Utskottet erinrade” och på s. 11 slutar med ”parlamentarisk utredning” bort ha följande lydelse:

”Huvudmålet för kriminalvårdens verksamhet, nämligen återanpassning i samhället, är fastlagt av statsmakterna. De instrument med vilka kriminalvården arbetar är dock i stora delar rester från ett system där återanpassningstanken inte intog någon framträdande plats. De sittande utredningarna får därför i avsevärd del arbeta inom ramar och under förutsättningar som inte ansluter till huvudmålet. Riktlinjer för en kriminalpolitik som ansluter till huvudmålet måste därför snarast dras upp. Redan frågans natur med dess anknytning till medborgarnas värderingar och en levande opinion leder till att dessa riktlinjer måste snarast dras upp av en parlamentarisk utredning. En sådan utredning hindrar inte de sittande utredningarnas fortsatta arbete. Utredningsarbetet kan inte heller anstå för att avvakta resultat från en utbyggd kriminologisk forskning, resultat som inte är att vänta under den närmaste tiden. Med hänsyn härtill bör riksdagen påkalla en utredning i huvudsak enligt förslaget i motionerna I: 349 och II: 391. Utredningarnas resultat kan komma att ge underlag även för en följande prövning av påföljds-systemet som sådant.”

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

”3. att riksdagen i anledning av motionerna I: 349 och II: 391, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om en parlamentarisk utredning.”

6. vid punkten 18 (Fångvårdsanstalterna)

a. beträffande *medelsanvisningen* av herrar Bohman (m), Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), Kaijser (m), fru Elvy Olsson (cp), herrar Nordstrandh (m), Mattsson (cp), Andersson i Knäred (cp), Mundebo (fp), Elmstedt (cp), Wennerfors (m) och Eriksson i Arvika (fp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med ”Motionärerna har” och slutar med ”ökat anslag” bort ha följande lydelse:

”Med återanpassningen som huvudmål för kriminalvården följer att särskild uppmärksamhet bör ägnas frigivningsplaneringen. Kriminalvårdsstyrelsens anslagsframställning ger vid handen att resurserna för att på fångvårdsanstalt förbereda de intagnas frigivning är för knappa. De möjligheter som anvisats att för detta ändamål tillfälligt använda tjänster under frivårdsanslaget tillgodoser inte på långt när behoven. Utskottet tillstyrker därför att utöver Kungl. Maj:ts förslag beräknas 200 000 kr. för fem assistent-tjänster.

Förslaget i propositionen om ytterligare samarbetsorgan kan medge endast en långsam utbyggnad av dessa vid några större anstalter. Enligt utskottets mening har samarbetsorganen för idrotts- och bildningsverksamheten en sådan vikt att utbyggnaden bör ske i snabbare takt. Ytterligare 100 000 kr. bör därför beräknas för ändamålet enligt förslaget i motionerna I: 349 och II: 391.

Det i motionerna I: 202 och II: 231 framförda förslaget om medelsanvisning för fyra nya tjänster som fångvårdspastorer tillstyrks. Deras verksamhet har stor betydelse för såväl anstaltsbehandlingsens innehåll som möjligheterna till återanpassning. För ändamålet bör beräknas ytterligare 300 000 kr.”

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

”1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 202 och II: 231 samt I: 349 och II: 391, de två sistnämnda motionerna såvitt nu är i fråga, samt med avslag å motionerna I: 135 och II: 236 till *Fångvårdsanstalterna* för budgetåret 1970/71 anvisar ~~ett~~ förslagsanslag av 229 586 000 kr.”

b. beträffande *framställning till Kungl. Maj:t* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nymän (fp), Mundebo (fp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 12 som börjar med ”Enligt utskottets” och slutar med ”pågående utredningsarbete” bort ha följande lydelse:

”Oavsett om den i motionerna I: 349 och II: 391 föreslagna utredningen kommer till stånd eller inte föreligger skäl för riksdagen att hos Kungl. Maj:t begära de i samma motioner förordade utredningar och initiativ, vilka alla avser frågor som bör lösas utan dröjsmål. Det är uppenbart att frågorna inte kan väntas bli snabbt beaktade utan särskild åtgärd.”

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

”2. att riksdagen med bifall till motionerna I: 349 och II: 391, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.”

7. vid *punkten 21* (Kriminologisk forskning) beträffande *forskning rörande allmänpreventionens betydelse* av herrar Bohman (m), Kaijser (m), Nordstrandh (m) och Wennerfors (m) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 15 som börjar med "De sakkunniga" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

"De åtgärder som Kungl. Maj:t vidtagit ansluter till vad som förordats i reservation till statsutskottets utlåtande 1969: 2. Utskottet anser de gjorda försöken att få till stånd en effektiv forskningsplanering vara mycket angelägna. Denna planering bör dock inte hindra att särskild uppmärksamhet riktas på möjligheterna att få till stånd en forskning rörande allmänpreventionens betydelse, en fråga som har central betydelse för påföljdssystemet och behandlingslinjerna,"

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

"1. att riksdagen med bifall till motionerna I: 463 och II: 537, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,"

8. vid *punkten 24* (Bidrag till politiska partier) av

a. herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Andersson i Knäred (cp), Mundebo (fp), Elmstedt (cp) och Eriksson i Arvika (fp) som — vid bifall till den vid konstitutionsutskottets utlåtande nr 14 fogade reservationen 1 — anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 16 som börjar med "Konstitutionsutskottet har" och slutar med "berör anslagsberäkningen" bort ha följande lydelse:

"Med hänsyn till de i motionerna I: 687 och II: 740 förordade grunderna för partistödet bör anslaget räknas upp."

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, med bifall till motionerna I: 687 och II: 740 och med avslag å motionerna I: 476 och II: 525 samt I: 291 och II: 235, de fyra förstnämnda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till politiska partier* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 25 200 000 kr."

b. herrar Bohman (m), Kaijser (m), Nordstrandh (m) och Wennerfors (m) som — vid bifall till den vid konstitutionsutskottets utlåtande nr 14 fogade reservationen 2 — anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 16 som börjar med "Konstitutionsutskottet har" och slutar med "berör anslagsberäkningen" bort ha följande lydelse:

”En fördelning av partistödet enligt de i motionerna I: 476 och II: 525 förordade grunderna förutsätter ingen anslagsökning.”

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 476 och II: 525 och med avslag å motionerna I: 687 och II: 740 samt I: 291 och II: 235, de fyra förstnämnda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till politiska partier* för budgetåret 1970/71 anvisar ett förslagsanslag av 24 500 000 kr.”

Särskilt yttrande

vid *punkten 22 (Frivillig kontaktverksamhet m. m.)* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mundebo (fp) och Eriksson i Arvika (fp) som anfört:

”Fritids- och kontaktverksamheten vid fångvårdsanstalterna fyller en viktig funktion. Olika organisationer, bland dem Riksförbundet för kriminalvårdens humanisering (KRUM), har gjort värdefulla insatser. 1969 års riksdag framhöll också i samband med beslutet att uppföra ett särskilt anslag, Frivillig kontaktverksamhet m. m., att denna verksamhet förtjänade statligt ekonomiskt stöd. Statsutskottet framhöll då i sitt yttrande över motioner till nämnda års riksdag med begäran om statsanslag till riksförbundet bl. a.: ’Motionernas yttersta syfte anges också vara att få resurser för att utvidga den sociala verksamheten. Enligt utskottets mening bör därför medel anvisas i sådant allmänt syfte och i den omfattning som föreslås i motionerna.’

I motioner till årets riksdag (I: 677 och II: 524) föreslås särskilt statsbidrag till riksförbundet. Motionärerna anför bl. a. att kriminalvårdsstyrelsen uppställt flera villkor i samband med medelsanvändningen för frivillig kontaktverksamhet, vilket lett till att något anslag inte utbetalats till riksförbundet.

Vi vill — utan att göra någon bedömning av medelsanvändningen under innevarande budgetår — framhålla, att målet att medlen skall disponeras för att utvidga den sociala kontaktverksamheten kan inrymma bidrag till såväl centralt som lokalt organiserade insatser. Vi vill också framhålla, att inga andra villkor rörande medelsanvändningen bör uppställas än de som erfordras för att nämnda mål skall uppfyllas.”